

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Ministr průmyslu a obchodu společně s 1. místopředsedou vlády a ministrem financí a s ministrem vnitra předkládají vládě na základě jejího usnesení ze dne 12. října 2016 č. 894 materiál, jehož cílem je v souladu s uloženým úkolem navrhnout opatření k zamezení vzniku případných škod a minimalizace rizik souvisejících s nemožností aplikovat ustanovení zákona o poštovních službách v části financování čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž prostřednictvím tzv. kompenzačního fondu v souvislosti se šetřením Evropské komise pro možnou nedovolenou podporu vůči České poště, s. p. (dále jen ČP).

Rozhodnutí o neaplikaci kompenzačního fondu pro roky 2013 a 2014 učinila vláda na základě podrobného odůvodnění uvedeného v materiálu čj. 1292/16. Vycházela přitom i z doporučení Evropské komise a vzala v úvahu rovněž skutečnost, že zákonem č. 319/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, bylo s účinností od 1. ledna 2016 pro roky 2015 a další financování čistých nákladů z kompenzačního fondu nahrazeno jejich financováním prostřednictvím přímých plateb ze státního rozpočtu.

Materiál analyzuje možná řešení vzniklé situace, kdy Český telekomunikační úřad (dále jen ČTÚ) již vydal pro roky 2013 a 2014 pravomocná rozhodnutí o výši čistých nákladů představujících pro držitele poštovní licence, tj. ČP, nespravedlivou finanční zátěž. Současně však vzhledem k probíhajícím správním řízením ve věci posouzení charakteru služeb některých provozovatelů přerušil řízení týkající se stanovení podílů na poštovním trhu potenciálních plátců do kompenzačního fondu. To v důsledku znamená, že kompenzační fond nemohl být zřízen a naplněn a držitelé poštovní licence nemohly být čisté náklady za uvedené roky uhrazeny.

Možné varianty dalšího postupu podrobně analyzované v materiálu lze v zásadě rozdělit na dvě skupiny, tj. nepřijetí žádných legislativních opatření týkajících se kompenzačního fondu, nebo novela zákona o poštovních službách, kterou by se zrušil kompenzační fond i pro roky 2013 a 2014.

Při nepřijetí legislativních opatření je základním problémem skutečnost, že ČTÚ nemá legislativní oporu pro neaplikaci ustanovení zákona o poštovních službách týkajících se procesu směřujícího k financování čistých nákladů prostřednictvím kompenzačního fondu. Pokud by i přesto respektoval doporučení obsažené v usnesení vlády ze dne 12. října 2016 č. 894, a nečinil by kroky nezbytné k vytvoření a naplnění kompenzačního fondu, mohla by se např. ČP domáhat ochrany proti nečinnosti postupem podle správního řádu a následně též žalobou podle soudního řádu správního. Další možné škody a rizika jsou podrobně uvedeny v části III.

Předkladatelé se na základě provedené analýzy shodují, že vzniklou situaci je třeba řešit legislativní změnou spočívající ve zrušení kompenzačního fondu i pro roky 2013 a 2014 a v zakotvení úhrady čistých nákladů ze státního rozpočtu. Ministerstvo průmyslu a obchodu se spolu s Ministerstvem vnitra a ČTÚ přitom přiklání k řešení, kterým by byly čisté náklady za uvedené roky ze státního rozpočtu uhrazeny ve výši stanovené rozhodnutími ČTÚ, tj. celkem cca 1,4 mld. Kč. Ministerstvo financí pak preferuje variantu, na základě které by ze státního rozpočtu byly uhrazeny pouze čisté náklady ve výši podílu ostatních provozovatelů poštovních služeb. Jejich pouze odhadovaný podíl představuje zhruba 25 %. V tomto případě by nárok na státní rozpočet za oba roky představoval zhruba 350 mil. Kč.

Obě varianty byly projednány na Koaliční radě dne 8. února 2017. Shodu se však nepodařilo nalézt a bylo proto rozhodnuto, že materiál bude předložen do mezirezortního připomínkového řízení a následně vládě. Vzhledem k tomu, že rozpor přetrvával i po mezirezortním připomínkovém řízení, je vládě předkládán k rozhodnutí variantní návrh jejího usnesení, nicméně dne 2. března 2017 došlo ke shodě mezi ministrem vnitra, 1. místopředsedou vlády a ministrem financí a generálním ředitelem České pošty, s. p., že úhrada ze státního rozpočtu za oba roky by měla činit 800 mil. Kč. K úhradě by došlo ve třech fázích, a to v roce 2018 200 mil. Kč, v roce 2019 300 mil. Kč a v roce 2020 300 mil. Kč. Na základě této skutečnosti se jako preferovaná jeví varianta B usnesení vlády.